

Mgr. Mikuláš Peksa a Lenka Kozlová
Poslanecká sněmovna PČR
Sněmovní 4
118 26 Praha 1-Malá strana

V Praze 29. 8. 2018

Vážený pane poslanče Pekso,
vážená paní poslankyně Kozlová,
dámy a pánové,

děkuji Vám za mimořádně vydařenou organizaci odborného semináře k evropské směrnici na jednotném digitálním trhu konaného dne 28. 8. 2018 v Poslanecké sněmovně. Jsem rád, že jsem se ho mohl zúčastnit jako jeden ze zástupců nositelů autorských práv.

Musím se však dodatečně důrazně ohradit proti vyjádření zástupkyně Ministerstva kultury paní JUDr. Adély Faladové o tom, že prakticky žádní **autoři si na činnost kolektivních správců ministerstvu vykonávajícímu v této oblasti dohled nestěžují** a že pouze v ojedinělých případech se z jejich strany jedná spíše o nedorozumění (přesné znění repliky paní Faladové je zachyceno na záznamu s Janem Vobořilem – luRe v čase 29:15 min.).

Zapátral jsem v dostupných dokumentech a zjistil, že to je ze strany paní Faladové přinejmenším zavádějící tvrzení. Všichni přece víme, jak se Ministerstvo kultury obecně staví ke stížnostem na kolektivní správce. Příkladem je zpráva Veřejné ochránkyně práv, která konstatuje: *„Ministerstvo kulutry se dopustilo nečinnosti, když v rámci zákonného dohledu nad činností kolektivních správců nezjednalo nápravu porušení jejich kontraktační povinnosti (...)“* A dále: *„Pochybilo také, pokud jde o nápravu dlouhodobé praxe kolektivních správců, kteří vybírali autorské odměny v maximální výši přesahující v celkovém souhrnu výši stanovenou zákonem.“*
(Ze zprávy VOP o šetření ve věci Svazu léčebných lázní ČR ze dne 2. 10. 2017 – v příloze.)

A samozřejmě si stěžují i autoři! Například já osobně. **Jsem příkladem nositele autorských práv, který si nedávno na půdě Ministerstva kultury opakovaně stěžoval na hrubé porušování zákona ze strany uměleckých agentur včetně jednoho kolektivního správce.** Stěžoval jsem si přímo u pana ministra kultury Daniela Hermana v roce 2017. Kromě tří dopisů, na které jsem dostal buď vágní, alibistickou odpověď nebo odpověď vůbec žádnou, jsem se s panem ministrem fyzicky setkal na půdě jeho úřadu.

Moje setkání s ministrem Hermanem 20. 6. 2017 ve 14 hodin za přítomnosti náměstkyně JUDr. Smolíkové zprostředkoval tehdejší předseda výboru pro kulturu PSP pan profesor Jiří Zlatuška. Přednesl jsem panu ministrovi řadu zjištění o podezřelém a nezákonném jednání několika subjektů působících v oblasti zastupování autorů a kolektivní správy. Moje stížnost byla velmi vážná a naléhavá.

Jedná se mimo jiné o to, že **kolektivní správce DILIA**, který měl na odborném semináři také svého zástupce, ředitele Jiřího Srstku, **porušuje zákon tím, že zastupuje autory i poté, kdy se v souladu s novelou AZ upravenou dle poslední evropské směrnice tzv. vyloučili z účinků hromadné smlouvy.** Kolektivní správce DILIA například zastupoval moji osobu jako nositele práv v roce 2016 v rámci tzv. dobrovolné kolektivní správy i poté, kdy k tomu již neměl žádné oprávnění, ani smluvní, ani zákonné.

Dalším problémem je, že přímo pan ředitel Jiří Srstka se v minulosti aktivně snažil omezit moje právo na ukončení zastupování v rámci dobrovolné kolektivní správy tím, že mi na osobní schůzce dne 8. 12. 2016 navrhl podle něho „jediný správný a platný postup“ k vyloučení mého zastoupení a předložil mi prováděcí dokument k podpisu, kterým by k vyloučení účinku v případě mých autorských práv údajně mělo dojít. Moje předchozí vyloučení z účinků hromadné smlouvy by totiž prý nemuselo být platné. Při bližším prostudování tohoto dokumentu jsem však zjistil, že bych tímto podpisem žádá své zděděné práva, o které tehdy šlo, vůbec nevyloučil a naopak by zastupování v dobrovolné kolektivní správě zůstalo v platnosti. Pan ředitel DILIA mě tak úmyslně uvedl v omyl za účelem pokračování účinků hromadné smlouvy vztahujících se na moje majetková autorská práva. **Přestože jsem tento dokument odmítl podepsat a následně zaslal DILIA svůj vlastní vypovídací formulář, kolektivní správce DILIA mě po jistou dobu zastupoval i nadále protiprávně a nemohu vyloučit, že tak dělá proti mé vůli dodnes.**

Pozoruhodné též je, že když pan ředitel DILIA s tímto svým „správným postupem“ neuspěl, navrhl mi, že ode mne moje majetková autorská práva odkoupí. Na moji námitku, že odkup, čili převod autorských práv podle zákona možný není, projevil přání, abych mu je postoupil na základě generální výhradní licence. Prý se to tak u nich dělá. To jsem rovněž odmítl. Bohužel se však v té době advokát zastupující DILIA, JUDr. František Vyskočil, pokusil a dodnes pokouší získat výhradní licenci pro jistou soukromou společnost k mému podílu zděděných autorských práv dokonce prostřednictvím soudního rozhodnutí o nahrazení projevu mé vůle, jak to umožňuje autorský zákon. **To znamená v podstatě nuceným vyvlastněním.** Soukromá společnost, kterou zmíněný advokát DILIA také zastupuje, by pak mohla moje práva dále poskytnout formou sublicence komukoliv, tedy například agentuře DILIA, která po nich tolik prahne, či jiným agenturám a jak již bylo řečeno: proti mé vůli. Pokud to někomu připomíná násilnou „kolektivizaci“ z let 50. minulého století, nebude asi daleko od pravdy.

Pro zasmání dodávám, že **při mém pokusu ukončit smlouvu s jiným kolektivním správcem, a to OSA**, jehož zástupce pan Roman Strejček byl na semináři také přítomen, **jsem neuspěl vůbec.** Po mém vyloučení účinků hromadné smlouvy pro OSA a následné písemné výpovědi OSA dle smluvních podmínek, na kterou rok a půl nikdo oficiálně nezareagoval, mě OSA zastupuje nadále, vůle nevůle...

Další konkrétní příklady pochybení kolektivních správců lze samozřejmě jmenovat. V současné době se také vzedmula bouře nevole výkonných umělců vůči nekorektnímu jednání kolektivního správce Intergram při rozdělování náhradních odměn. V uměleckých kruzích se dokonce hovoří o podání hromadné žaloby. Takové žalobě bude pravděpodobně předcházet celá série stížností umělců k Ministerstvu kultury.

Jak je z mého textu zřejmé, tvrzení o tom, že si autoři na kolektivní správce nestěžují, anebo se jedná jen o nedorozumění, je zcela mimo realitu. Uvidíme, zda při některém příštím odborném semináři bude zástupce Ministerstva kultury o situaci v oblasti kolektivní správy informovat obdobně, anebo konečně přizná, že pravým účelem kolektivní správy není pouze ochrana zájmu autorů, ale také ochrana zájmu vydavatelů, provozovatelů, uměleckých agentur a samotných správců práv. A také uvidíme, zda můj vlastní případ nějak ovlivní chování státního orgánu při přípravě novely autorského zákona tak, aby tento byl konečně důstojným a spravedlivým řešením často protichůdných zájmů autorů a uživatelů bez toho, aby se na komplikovanosti tohoto zákona přižívali nejrůznější prostředníci, agentury a další výdělkáři. Pevně věřím, že vážení poslanci a poslankyně včetně Vás osobně našemu Ministerstvu kultury k dobrému legislativnímu „dílu“ pomohou.

Se srdečným pozdravem

Filip Smoljak
nositel ¼ autorských práv po otci L. Smoljakovi
a autor petice Vraťme Cimrmana národu za novelu AZ

Na vědomí:

*Výbor pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu PSP ČR
Výbro pro evropské záležitosti PSP ČR*

Příloha:

*Zpráva Veřejné ochránkyně práv ze dne 2. 10. 2017
Dopis F. Smoljaka ministru kultury D. Hermanovi ze dne 8. 10. 2017*